

Last Update : December 23, 2007

CRAZY HORSE MEMORIAL

HET PARK

Het Crazy Horse Memorial is de grootste sculptuur ooit door mensen gemaakt. Het beeld stelt de belangrijke indianenleider Crazy Horse voor, zittend op een paard. Op dit moment is alleen nog het gezicht van Crazy Horse helemaal klaar, aan zijn torso, zijn armen en het paard wordt nog volop gewerkt.

Het project is een antwoord van de Native Americans op de nabijgelegen sculptuur *Mount Rushmore*, waar de hoofden van vier Amerikaanse presidenten zijn te zien. Het belangrijkste verschil tussen beide monumenten is dat Mount Rushmore voor een belangrijk deel is gefinancierd door de overheid, terwijl de bouw van Crazy Horse Memorial geheel wordt bekostigd door middel van giften en entreegelden. Vanwege de omvang en de beperkte financiële middelen is de bouw van Crazy Horse Memorial een bijzonder tijdrovend project; de eerste werkzaamheden zijn gestart in 1948 en het zal naar verwachting nog vele tientallen jaren duren voordat het beeld af is. Als je het terrein oprijdt kom je allereerst bij een grote parkeerplaats. Vandaar loop je naar het enorm grote Visitor Complex, dat bestaat uit een Welcome Center, het Indian Museum of Native Americans en het Native American Educational and Cultural Center.

De eerste vleugel van the Indian Museum of Native Americans werd in het begin van de jaren '70 van de vorige eeuw gebouwd, de collectie breidt elk jaar uit dankzij donaties van indianen die oude gebruiksvoorwerpen en kunstwerken ter beschikking stellen. Zowel in 1996 als in 1998 is de expositieruimte flink uitgebreid, in 1996 werd het Native American Educational and Cultural Center aan het museum toegevoegd, en in 1998 werd het immens grote Welcome Center geopend. In het NAECC worden culturele voorstellingen worden gegeven of films worden vertoond. Verder tref je hier ook een grote gift shop, een restaurant en een snackbar aan. Vanaf de Viewing Veranda kan je het monument in de verte zien staan, je treft hier ook een schaalmodel aan (schaal 1 op 34), zodat je kan bekijken hoe het beeld er na voltooiing uit zal zien.

Als je het beeld van dichterbij wilt bekijken kan je (tegen betaling) gebruik maken van de shuttlebussen die rijden van het Visitor Complex naar de voet van het beeld. Daar kan je even uitstappen om enkele foto's te maken, de chauffeur beantwoordt desgewenst vragen van de passagiers. Slechts één keer per jaar, steeds tijdens het eerste volle weekend in juni, mag het publiek het beeld daadwerkelijk beklimmen. Dit evenement, dat de Crazy Horse Volksmarch wordt genoemd, trekt elke keer zo'n 15.000 bezoekers. De route, die tot direct voor het gezicht van Crazy Horse gaat, wordt te voet afgelegd en is in totaal 10 kilometer lang.

De bedoeling is dat in de toekomst nog veel nieuwe gebouwen op het terrein gevestigd zullen worden, met name The Indian University of North America en een Medical Training Center.

Feiten en cijfers

Lengte van het complete beeld : 195,4 meter

Hoogte van het complete beeld : 171,6 meter

Hoogte van het hoofd : 26,7 meter

Lengte van de arm : 80,2 meter

Lengte van de hand : 10,0 meter

Hoogte van de manen van het paard : 18,9 meter

Hoogte van de kop van het paard : 66,8 meter

Aanvang werkzaamheden : 3 juni 1948

Onthulling van het gezicht van Crazy Horse : 3 juni 1998

Last Update : December 23, 2007

De route

Crazy Horse Memorial ligt in de Black Hills in South Dakota, aan Highway 16/385, ongeveer 4 mijl ten noorden van de plaats Custer en ruim 9 mijl ten zuiden van Hill City.

Entreprijs (info 2007)

Als je het park te voet, op de fiets of per motor binnengaat, dan bedraagt de toegangsprijs \$ 5,- per persoon. Als je per auto komt, dan betaal je \$ 10,- per persoon (bij 1 of 2 inzittenden) of \$ 25,- per auto (bij 3 of meer inzittenden). Kinderen tot en met 5 jaar mogen gratis het park in.

Naast de toegangsprijs betaal je \$ 4,- per persoon voor een busrit naar de voet van het beeld. Voor kinderen tot en met 5 jaar hoeft niet te worden betaald.

Openingstijden

Tijdens de zomermaanden is het terrein geopend vanaf 7.00 uur. Van Memorial Day (de laatste maandag in mei) tot aan Native American Day (begin oktober) wordt elke avond een lasershow gehouden, het terrein sluit daarna.

Tijdens de wintermaanden is het terrein open van 8.00 tot 17.00 uur.

CRAZY HORSE

Crazy Horse werd geboren tijdens het begin van de jaren '40 van de 19e eeuw; in zijn jeugd stond hij bekend onder de naam Cha-O-Ha (dit betekent 'één met de natuur'). Zijn vader heette ook Crazy Horse, de naam van zijn moeder was Rattling Blanket Woman. Hij behoorde tot de Oglala stam van de Lakota indianen. Tijdens de tweede helft van jaren '50 en het begin van de jaren '60 was Crazy Horse betrokken bij vele gevechten van de Lakota's tegen hun vijanden, onder wie de Crow, Shoshone, Pawnee, Blackfeet en Arikara Indians. Hij bouwde in die jaren een grote reputatie op als onverschrokken strijder. In 1876 gaf het Amerikaanse War Department alle Lakota indianen de opdracht zich te vestigen in door hen aangewezen reservaten. De indianen kwamen hiertegen massaal in opstand, en er werden diverse groepen gevormd die het Amerikaanse leger bestreden. De belangrijkste indianenleiders waren Sitting Bull, Gall en Crazy Horse. Samen brachten zij de vijand diverse gevoelige nederlagen toe; uiteindelijk waren het de kou en de honger die er toe leidden dat Crazy Horse en zijn mannen zich op 5 mei 1877 moesten overgeven. Hij werd overgebracht naar het reservaat, waar hij scherp door de autoriteiten in de gaten werd gehouden. In september 1877 verliet Crazy Horse het reservaat zonder toestemming, omdat hij zijn zieke vrouw naar haar ouders wilde brengen. Hij werd gearresteerd, en tijdens een worsteling die na zijn arrestatie ontstond werd hij met een bajonet in de rug gestoken. Crazy Horse overleed op 5 of 6 september 1877; de plaats van zijn dood wordt nu elk jaar op 6 september bezocht door leden van de Oglala Sioux. Hij wordt door hen beschouwd als een dapper strijder die zich in bijzondere mate heeft ingezet voor het behoud van de tradities en de waarden van de Lakota leefwijze.

FAMILIE ZIOLKOWSKI

Korczak Ziolkowski werd geboren op 6 september 1908 in Boston, als zoon van Poolse ouders. Ondanks het feit dat hij nooit een formele opleiding heeft gevolgd op het gebied van kunst of architectuur, ontwikkelde hij zich tot een belangrijk beeldhouwer. In 1939 won hij tijdens de New York World's Fair de eerste prijs met zijn beeld van de muzikant en diplomaat Ignacy Jan Paderewski, ook werkte hij in dat jaar samen met Gutzon Borglum aan de beroemde sculptuur *Mount Rushmore*. Zijn groeiende bekendheid én het feit dat hij vertrouwd was met de Black Hills, zorgden ervoor dat hij werd benaderd door een groep van Lakota leiders die het plan hadden opgevat om een indiaans antwoord op Mount Rushmore te creëren. Chief Standing Bear schreef hem: "*My fellow chiefs and I would like the white man to know the red man has great heroes, too.*" Ziolkowski accepteerde de uitnodiging,

Last Update : December 23, 2007

hij gaf daarbij wel aan dat het Crazy Horse Memorial méér moest worden dan alleen een gigantisch beeldhouwwerk. Hij wilde dat er ook veel aandacht zou zijn voor het vertellen van de indiaanse geschiedenis en cultuur. Tijdens de tijdrovende voorbereidingen ontmoette hij de jonge kunstliefhebster Ruth Ross, die later zijn vrouw zou worden. Het project liep vertraging op vanwege de tweede Wereldoorlog; Ziólkowski meldde zich aan voor dienst bij het Amerikaanse leger, en raakte in 1944 gewond tijdens gevechtsacties op Omaha Beach in Frankrijk. In 1947 hervatte hij de voorbereidingen, en op 3 juni 1948 werd door middel van het tot ontploffing brengen van de eerste springlading daadwerkelijk begonnen met de bouw van het monument. Het grootste probleem bleek het bijeenbrengen van de benodigde financiële middelen te zijn, Ziólkowski was er sterk van overtuigd dat het hele project moest worden bekostigd uit vrijwillige bijdragen en dus niet door de belastingbetaler (zoals bij Mount Rushmore het geval was). Ziólkowski en zijn vrouw kregen 10 kinderen, 5 jongens en 5 meisjes, en hij onderwees hen zeer uitgebreid over het leven van Crazy Horse en over de technieken van mountain carving. De jongens hielpen hem bij de werkzaamheden aan het monument, terwijl Ruth en de meisjes een Visitor Center opzetten. Toen hij besepte dat hij de voltooiing van het beeldhouwwerk zeker niet zou kunnen meemaken, legde Ziólkowski al zijn plannen op zeer gedetailleerde wijze vast. Een hartaanval kostte hem op 20 oktober 1982 het leven, zijn lichaam is begraven in een graftombe aan de voet van het monument. Sinds zijn dood is zijn vrouw de directeur van het Crazy Horse Memorial Foundation, zij werkt nu samen met 7 van de 10 kinderen aan het project. Inmiddels werken er ook enkele kleinkinderen mee.

ONZE ERVARING

In reisverslagen hadden we heel verschillende reacties op Crazy Horse Memorial gelezen, sommige reizigers vinden het bezoek aan dit monument bijzonder indrukwekkend, anderen hebben het ervaren als een tourist trap. Vooraf waren we dan ook best benieuwd welke indruk het op ons zou maken. Nu, achteraf, kunnen we zeggen dat het ons al met al toch wel wat is tegengevallen. Dat ligt zeker niet aan het prachtige museum, dat is echt heel indrukwekkend. Maar voor ons was het museum bijzaak, wij kwamen voor het beeld zelf en vooral ook: voor het fotograferen ervan. We zijn met de bus naar de voet van het beeld gereden, en daar konden we even uitstappen, een praatje van de chauffeur aanhoren, en daarna was het alweer meteen: terug naar het beginpunt. De tour was afgelopen voordat we goed en wel beseften dat ie was begonnen! Na de geweldige fotomogelijkheden bij Mount Rushmore was dit voor ons toch wel echt een afknapper. Met de hoge entreprijs had ik op zich niet zoveel moeite, de reden daarvoor is duidelijk. De rit in de oude, gammele bus vond ik wel behoorlijk pittig geprijsd, als je bedenkt wat je daar voor krijgt. Ons oordeel: als je geïnteresseerd bent in het museum, dan is een bezoek zeker de moeite waard; kom je alleen voor het beeld dan kan je net zo goed vanaf de weg kijken en jezelf de dure entree besparen.